

СИЛЛАБУС
2023-2024 оку жылъының көктемгі семестрі
"6B05108- Биомедицина" білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БОЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБОЖ)				
		Дәрістеп (Д)	Семинар сабактар (СС)	Зерт. сабактар (ЗС)						
100299 Бейорганикалық және органикалық химия	4	1,5	0	4,5	6	6				
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ										
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабактарының түрлері		Корытынды бақылаудың түрі мен платформасы					
<i>Offline</i>	БП, ЖК	Шолу, түсіндіру, аналитикалық дәріс Презентация, сұрақ жауап	Зертханалық сабак		Жазбаша емтихан, Univer жүйесі					
Дәріскер (лер)	Назаркулова Шолпан Нурлановна Бектемісова Айнаш Отешкызы									
e-mail:	Sholpan.nazarkulova@kaznu.edu.kz abektemisova@mail.ru									
Телефоны:	+77756438153 +77074672545									
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ										
Пәннің мәсекеті	Оқытудан күтілетін нағайделер (ОН) *			ОН кол жеткізу индикаторлары (ЖИ)						
Карапайым заттар мен табигаты бейорганикалық косылыстардың химиялық касиеттерін түсіндіру үшін химия заңдылықтарын колдану кабілетін калыптастыру.	1. Бейорганикалық заттардың кластары, химияның негізгі заңдары мен химиялық байланыс туралы білім мен түсінік калыптастыру			1.1 Бейорганикалық косылыстардың негізгі кластарын ажыратада алады және аныктама береді; 1.2 Химияның негізгі стехиометриялық заңдарына аныктама береді және оларды молярлық массаны, молярлық эквиваленті масса, заттардың мөлшері мен массасын, салыстырмалы тығыздыкты және басқа параметрлерді анықтау үшін қалай колдану керектігін біледі. 1.3. Формулалар көмегімен электронды конфигурацияны және элементтер атомдарының орбитальдарының энергетикалық диаграммасын жазады;						
Органикалық косылыстардың күрьымын, касиеттері мен синтезін анықтаудың ерекшеліктері мен кемшіліктерін сипаттау және бағалау үшін органикалық химия негіздерін колдану дагдыларын дамыту.	2. Кинетика, химиялық тепе тендік заңдарын және химиялық реакциялардың жүру заңдылықтарын колда алады және бейорганикалық химияның негізгі заңдарына байланысты есептер шыгарады алады			2.1 Химиялық реакцияның жылдамдығына әр түрлі факторлардың есерін біледі; 2.2 Химиялық тепе тендіктің Ле Шателье принципіне байланысты ығысуын түсіндіре алады; 2.3. Иондық-электронды тепе-тендік әдісі бойынша реакция тендеулерін жасайды 2.4. Стехиометриялық заңдарга байланысты есептер шыгарады; 2.5. Ерітінділердің концентрациясына байланысты есептер шыгарады;						

	3. Д.И. Менделеевтің периодтық заны негізінде элементтердің және олардың косылыстарының касиеттерін болжау және бейорганикалық химияның негізгі заңдарының зертханада дәлелдейді	3.1 Атомның электрондық конфигурациясы бойынша элементтерді мүмкін төтігу дәрежелерін болжайды; 3.2 Периодтық жүйенің периодтары мен топтартындағы атомдардың радиустары мен иондану энергиясының өзгерісінде заңдылыктарын түсіндіреді; 3.3 Ковалентті байланысы бағыттарында молекулалардың көпшіліктең конфигурациясын аныктайды; 3.4 Тотыгу дәрежесі, валенттілік және координациялық сан ұғымдарын ажыратады 3.5 Реагенттерді, химиялық шыныңдыстарды, күрүлгілар мен жабдықтарды мақсатына сай пайдаланады
	4. Органикалық заттардың реакцияға түсү кабілеті мен молекулалардың күрүлісі, күрүлімы, химиялық байланыстың табигаты арасындағы байланысты сипаттайды	4.1 химиялық байланыстың сипатына негізделген органикалық косылыстардың электрондық күрүлімы мен күрүлісін түсіндіреді; 4.2 электрондық күрүлімы бойынша органикалық косылыстарды жіктейді; 4.3 органикалық косылыстың электрондық күрүлімінегізделген реакциялық кабілеттілігін аныктайды; 4.4 реакцияларды байланыстың үзіліү мен механизмі бойынша жіктейді; 4.5 көмірсутердің химиялық касиеттерін сипаттайды.
	5.Заттардың күрүлімін бастапкы заттың күрамына және олардың химиялық касиетіне карай анықтайды. Органикалық косылыстарды синтездейді	5.1 химиялық тендеулер мен көмірсутер катарындағы органикалық косылыстардың трансформациялық тізбектерін жазады; 5.2 карастырылатын трансформация тізбегінің реакция механизмін ұсынады; 5.3 трансформация тізбегінің жүруінің онтайлы шарттарын сипаттайды; 5.4 Бастапкы заттарды тазартады; 5.5 Реакция онімдерін бөледі; 5.6 Реакция онімдерін ідентификациялады.
Пререквизиттер	Мектеп деңгейіндегі химия, физика және математика	
Постреквизиттер	88485 Экология және адам тіршілігінің кауіпсіздігі, 1130 Биохимия	
Оқу ресурстары	<p>Әдебиет: негізгі</p> <p>1. Бірімжанов Б. Жалпы химия. Алматы: ҚазҰУ, 2001ж. 2. Бірімжанов Б., Нұрахметов Н. Жалпы химия. Алматы: Ана тілі-1992ж. 3. Омаров, Т. Т. Бейорганикалық химия. Таңдамалы тараулары [Текст]: оқулық / Омаров Т.Т., Танашева М.Р. - Алматы: Дауір, 2008. - 544 б. 4. Глинка Н.Л. Общая химия. - М.: КноРус, 2016. – 752 с. 5. Ахметов Н.С. Общая и неорганическая химия. -М.: Лань, 2014. - 743 с. 6. Глинка Н.Л. Жалпы химия есептері мен жаттыгулары. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. – 303 б. 7. Бекишев Қ. Химия есептері. –Алматы: Қазақ университеті, 2017. –223 б. 8. Травень В.Ф. Органическая химия. учеб. пособие для вузов 2-е изд., перераб. и доп. -М.: БИНОМ. Лаб. знаний Зт, 2013г 368 с. 9. Пауда Юркансис Брюис (аударма). Орг-к хим.нег-і. 1,2-б, 2013- 2014ж. 10. К.Б. Бажыкова. Алифатты косылыстардың органикалық химиясы, 2016, 364 б. 11. О.А. Реутов, А.Л. Курц, К.П. Бутин.Органическая химия. учеб. для вузов: в 4 ч. - 5-е изд. 566с.- М.: БИНОМ., 2013. 580с.</p>	

12. Сборник задач по органической химии. Учебное пособие / В.Я. Денисов и др. - М.: Лань, 2014. - 544 с.
13. К.Б. Бажыкова. Алифатты косылыстардың органикалық химиясынан зертханалык жұмыстар, 2015, 40 бет.
14. Циклді косылыстардың органикалық химиясынан есептер мен жаттыгулар. Алматы, «Қаз. үн.К.Б. Бажыкова, А.А. Мамутова.» 2018, 170 б.
15. Артеменко А.И. органическая химия. -Санкт-Петербург: Лань.-2022
Косымша
1. Шрайвер Дж., Эткис Дж. Неорганическая химия. В 2-х томах. М.: Мир, 2013. – т.1. -679 с., т.2. 486 с.
2. Inorganic Chemistry. Nils Wiberg, A. F. Holleman and Egon Wiberg. Academic Press. 1st Edition (2000).
3. Грандберг, И. И. Органическая химия. Учебник / И.И. Грандберг, Н.Л. Нам. - М.: Юрайт, 2014. - 608 с.
4. Физер, Л. Органическая химия. Углубленный курс (1-2 книга). - М.: Химия, 2015. - 186 с.
5. Петров А.А., Бальян Х.В., Трощенко А.Т. Органическая химия. – М.: Издательство Альянс, 2012. – 624 с
- Зерттеушілік инфрақұрылымы**
1. Жалпы және бейорганикалық химия кафедрасының зертханалары
2. Органикалық заттар, табиги косылыстар және полимерлердің химиясы және технологиясы кафедрасының зертханалары
- Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы**
1. <https://commonchemistry.cas.org/>
2. <https://chemicalize.com/welcome>
- Интернет ресурстары**
1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>
2. [https://www.coursera.org/learn/advanced-chemistry.](https://www.coursera.org/learn/advanced-chemistry)
3. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>
4. [http://school-collection.edu.ru/;](http://school-collection.edu.ru/)
5. <http://www.chemnet.ru/>
6. <http://chembaby.com/knigi>

Пәннің академиялық саясаты	<p>Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және <u>академиялық адалдық Саясатымен</u> айқындалады.</p> <p>Күжаттар Univer ИЖ басты бетінде кол jetimidі.</p>
	<p>Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оку үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде үйімдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды колдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университеттің оқытушыны ғылыми-зерттеу кызметінің інтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабактар, зертханалық сабактар тақырыбында, силлабустарда корініс табатын және оку сабактары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӘЗ, БӘЗ тапсырмаларына біркітреді.</p> <p>Сабакқа катысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сактамау баллдардың жогалуына экеледі.</p> <p>Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабактар, БӘЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмалардың орындаудың барлық кезеңдерінде кошіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдық сактау негізінде саясаттардан басқа <u>«Корытынды бакылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оку жылының күнгі/көктемгі семестрінің корытынды бакылауды жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік күжаттарының кошіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі»</u> тәрізді күжаттармен регламенттеледі.</p> <p>Инклузивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нақілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. карамастан, оқытушы тараының барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан колдау мен тен карым-катынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының колдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден горі не істей алатындыны болып табылады. Әртүрлілік емірдің барлық жақтарын күштейтеді.</p> <p>Барлық білім алушылар, әсіресе мұмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail sholpan.nazarkulova@kaznu.edu.kz; abektemisova@mail.ru немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы https://teams.microsoft.com/l/meetupjoin/19%3aTo3CCnYj3dSfPCpIhhmsfToPesq0xJNNOphLUcY</p>

[aj6Q1%40thread.tacv2/1664951098013?context=%7b%22Tid%22%3a%22b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b%22%2c%22Oid%22%3a%222cd545b-2b5a-4795-81b4-6943679ec139%22%7d](https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3aoA_dgJ5uCeDAsKkx1hYrAgmblblshNITIs1LATfpJu01/read.tacv2%25D0%259E%25D0%25B1%25D1%2589%25D0%25B8%25D0%25B9?groupId=fel1d-14a5-4d5f-9156-970f1eb3605f&tenantId=b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b)
https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3aoA_dgJ5uCeDAsKkx1hYrAgmblblshNITIs1LATfpJu01/read.tacv2%25D0%259E%25D0%25B1%25D1%2589%25D0%25B8%25D0%25B9?groupId=fel1d-14a5-4d5f-9156-970f1eb3605f&tenantId=b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b көнестік көмек алады.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оку жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі			Бағалау адістері
Бага	Баллдардың и сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4.0	95-100	Өте жаксы
A-	3.67	90-94	
B+	3.33	85-89	Жаксы
B	3.0	80-84	
B-	2.67	75-79	
C+	2.33	70-74	
C	2.0	65-69	Канагаттанарлық Канагаттанарлықсыз
C-	1.67	60-64	
D+	1.33	55-59	
D	1.0	50-54	
FX	0.5	25-49	
F	0	0-24	

Оку курсынын мазмұнын іске асыру құнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудін адістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
Модуль 1 Бейорганикалық химияның негізгі ұғымдары мен сандары			
1	Д 1. Бейорганикалық косылыштардың негізгі кластары. Бейорганикалық косылыштардың жіктелуі. (ТДМ 4) ЗС 1. Зертханада жұмыс істеу ережелері. Химиядагы негізгі ыдыс аякпен және құрал жабдықтармен тапсысу.	1	
2	Д 2. Атом күрілісі. Периодтық жүйе және оның атом күрілімімен байланысы Кванттық сандар. Атомдардың электрондық конфигурациясы. Паули принципі, Хунд ережесі. ЗС 2. Қомірқышық газының молекулалық массасын анықтау ОБӨЖ 1. БӨЖ орында бойынша консультация	4	5
3	Д 3. Химиялық байланыс. Молекулалардың күрілімы. ЗС 3. Металл эквивалентін анықтау БӨЖ 1. Бейорганикалық косылыштардың негізгі кластарының алынуы, химиялық касиеттері бойынша тапсырмалар.	1	
4	Д 4. Химиялық кинетика. Химиялық реакциялардың жылдамдығына әсер ететін факторлар. ЗС 4. Концентрация мен температуралың реакция жылдамдығына әсерін анықтау.	1	
5	Д 5. Химиялық тере-тәндік. Ле-Шателье принципі ЗС 5. Химиялық тапе-тәндікке әртүрлі факторлардың әсерін бағалау. Ле-Шателье принципінің партикалық корінісі.	4	10
6	Д 6. Ерітінділер. Ерітінді концентрациясының өрнектері. Электролиттік диссоциация. Сүйілтү заны. Электролиттер арасындағы химиялық реакциялар. Иондық тендеу. Ерітіндідегі тотыгу және тотықсыздану реакциялары.	1	

	ЗС 6. Проценттік концентрациядагы ерітінділерді дайындау. Берілген молярлық концентрация мен молярлық эквиваленттік концентрациядагы ерітінділерді дайындау. Электролит ерітінділерінің касиеттерін зерттеу. ОБӨЖ 2. БӨЖ орындау бойынша консультация	4	10
7	Д 7. Металдар мен бейметалдардың жалпы касиеттері. ЗС 7. Металдардың физикалық және химиялық касиеттерін зерттеу. Бейметалдардың және олардың маңызды косылыстарының касиеттері. БӨЖ 2. Ерітінді концентрацияларын есептеуге және тотығу-тотықсыздану реакцияларына арналған жаттыгулар ОБӨЖ 3. Откен тақырыптарды талқылау, сұрап-жауап Бакылау жұмысы	1 4 10 15	
			100

Аралық бакылау 1

Модуль 3 Органикалық химияға теориялық кіріспе

8	Д 8. Органикалық химия пәні. Органикалық заттардың құрылым теориясы. Органикалық заттардың жіктелуі. ЗС 8. Органикалық химия зертханасындағы каяіпсіздік техникасы ережелері. Зертханалық жұмыстарға арналған кондырыгылар, приборлар және ыдыс түрлері	1 4	6
9	Д 9. Органикалық косылыстардағы байланыс түрлері, көміртегі атомының гибридтену типтері. Органикалық косылыстардың реакция кабілеті, реакциялардың типтері. ЗС 9. Кристалдау. Возгонка және кайта кристалдау әдісімен заттарды тазалау	1 4	8

Модуль 4 Көмірсүтектер

10	Д 10. Қанықкан және қанықпаган көмірсүтектер (Алкандар, алкендер). Құрылымы, изомериясы мен номенклатуrasesы. Алыну жолдары мен касиеттері. ЗС 10. Органикалық заттардың балқу температурасын анықтау. ОБӨЖ 4. БӨЖ 3 орындау бойынша кеңес беру	1 4	8
11	Д 11. Қанықпаган көмірсүтектер (алкадиндер, алкиндер). Құрылымы, изомериясы мен номенклатуrasesы. Алыну жолдары мен касиеттері. ЗС 11. Сұйық заттардың коспасын айдау және кайнау температурасын анықтау. Еріткіштерді тазалау. БӨЖ 3. Органикалық косылыстардың изомериясы мен номенклатуrasesы. Органикалық косылыстардың жіктелуі. Органикалық косылыстарда электрон тығыздығының таралу эффектілері, олардың реакция кабілетіне ықпалы.	1 4	9 10
12	Д 12. Ароматты көмірсүтектер. Құрылымы, изомериясы мен номенклатуrasesы. Алыну жолдары мен касиеттері. ЗС 12. Органикалық косылыстарды хроматография әдісімен бөлу және анықтау.	1 4	9

Модуль 5 Көмірсүтектердің функционалды туындылары

13	Д 13. Көмірсүтектердің галогентуындылары. Спирттер, жай эфирлер. Құрылымы мен касиеттері. ЗС 13. Көмірсүтектерді алу әдістері және олардың химиялық касиеттеріне сапалық реакциялар. ОБӨЖ 5. БӨЖ 4 орындау бойынша кеңес беру	1 4	8
14	Д 14. Альдегидтер мен кетондар. Құрылымы, изомериясы мен номенклатуrasesы. Алыну жолдары мен касиеттері. ЗС 14. Көмірсүтектердің галогентуындыларын синтездеу әдістері. Бромды бутил синтезі БӨЖ 4. Гетерофункционалды органикалық косылыстар. Оксикышылдар, аминкышылдары. Құрылымы мен касиеттері. Маңызды екілдері мен олардың биологиялық ролі.	1 1	8 10
15	Д 15. Карбон кышкышылдары мен олардың туындылары. Құрылымы, изомериясы мен номенклатуrasesы. Алыну жолдары мен касиеттері. ЗС 15. Альдегидтер мен карбон кышкышылдарының химиялық касиеттерін зерттеу. ОБӨЖ 6. Органикалық косылыстар кластары арасындағы генетикалық байланыс. Айналулар тізбектеріне жаттығу жұмыстары, сұрап-жауап. Бакылау жұмысы	1 4	9 15

Аралық бакылау 2

Корытынды бакылау (емтихан)

Пән үшін жыныстығы

Студенттердің өзіндік жұмысының бағалау саясаты

СӨЖ саны – 4. СӨЖ тапсырмасы мерзімінен бір апта бұрын Univer жүйесіне жүктеледі. СӨЖ тапсырмалары практикалық есептер болып табылады, әр студенттке вариант бойынша тапсырмалар ұсынылады.

Критерий	СӨЖ бағалауга арналған жалпы рубрикатор				
	Баға				
	«Өте жаксы»	«Жаксы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттанарлықсыз»	
	90-100%	70-89%	50-69%	25-49%	0-24%
Әдістемелік ұсынымдарда ұсынылған акпаратты пайдалану	СӨЖ мазмұны дұрыс күрастырылған, реакция тендеулері мен мысалдар келтірілген. Нәтижелері бойынша корытынды жасалған.	СӨЖ мазмұны дұрыс күрастырылған, берілген реакция тендеулері және мысалдар толық емес. Нәтижелері бойынша корытынды жасалған.	СӨЖ мазмұны дұрыс салынбаган, реакция тендеулері мен мысалдар толық ашилмаған. Нәтижелер бойынша корытынды жасалған.	СӨЖ мазмұны дұрыс салынбаган, реакция тендеулері мен мысалдар келтірілмеген. Нәтижелер бойынша корытынды жасалған.	
Тапсырманың сандық нәтижелері	Берілген тендеулер мен мысалдар дұрыс жазылған.	Реакция тендеуін жазу кезінде кішігірім категіктер жіберілді	Реакция тендеуін жазу кезінде орекшел категіктер жіберілген	Реакция тендеулері мен мысалдар келтірілмеген.	
Тапсырманы толық және сауатты орындау	Тапсырма логикалық дәйектілікті сактай отырып, сауатты, толық орындалған.	Тапсырма логикалық реттілікке сәйкес орындалған. Грамматикалық, лексикалық кателер бар	Тапсырма толығымен орындалған, бірақ логикалық реттілік бұзылған.	Тапсырма толық орындалмаған, логикалық реттілік бұзылған, сауатсыз презентация.	

Галеева А.К.

Жалпы және бейорганикалық химия

кафедрасының менгерушісі Ниязбаева А.И.

Органикалық заттар, табиғи қосылыстар

мен полимерлер химиясы және технологиясы

кафедрасының менгерушісі Ирмухаметова Г.С.

Дәріскер Назаркулова Ш.Н.

Дәріскер Бектемісова А.Ә.